

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 15Cob/92/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4113226880
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Bzdúšek
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4113226880.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci žalobcu: Štefan Vlček - VESTAM s.r.o., so sídlom Oškerda 68, Kysucké Nové Mesto, IČO: 46 939 067, zast.: JUDr. Magda Poliačiková advokátka s.r.o., Národná 17, Žilina, IČO: 36 848 654, proti žalovanému: Obec Čeladice, so sídlom Čeladice 143, IČO: 00 307 831, o zaplatenie sumy 251.698,09 eura s príslušenstvom, o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 28Rob/144/2013-70 zo dňa 15.12.2014, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie Okresného súdu Nitra č. k. 28Rob/144/2013-70 zo dňa 15.12.2014 z r u š u je a vec v r a c i a súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa nepriznal žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov v celom rozsahu.

Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 138 ods. 1 a 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len OSP).

V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvého stupňa uviedol, že žalobca podal dňa 14.08.2013 na Okresný súd Nitra návrh na vydanie platobného rozkazu ktorým sa domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť sumu 251.698,09 eura s príslušenstvom. Žalobca bol výzvou zo dňa 29.05.2014 vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za podanie návrhu vo výške 15.101,50 eura. Žalobca v uvedenej lehote súdny poplatok nezaplatil. Právna zástupkyňa žalobcu písomným podaním zo dňa 25.06.2014 podala žiadosť, aby Okresný súd Nitra oslobodil žalobcu od platenia súdnych poplatkov v celom rozsahu. Súd prvého stupňa mal za to, že žalobca svoju žiadosť neodôvodnil žiadnymi konkrétnymi skutočnosťami, na základe ktorých by mohol súd objektívne zhodnotiť majetkové pomery účastníka konania. Za účelom objektívneho preukázania nepriaznivej finančnej situácie doložil súdu Tlačivo pre dokladovanie pomerov účastníka konania, a tiež Daňové priznanie k dani z príjmov právnickej osoby za rok 2013.

Ďalej uviedol, že z doloženého Tlačiva pre dokladovanie pomerov účastníka konania, ktorý navrhuje, aby mu bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov (právnická osoba), ďalej len "tlačivo", vyplýva, že žalobca má zriadený bežný účet vo VÚB, a.s., ktorého zostatok ku dňu podania žiadosti predstavoval 2.103,09 eura. Stav hotovosti žalobcu ku dňu podania žiadosti predstavoval 545,- eur. Žalobca uviedol, že je vlastníkom motorového vozidla značky BMW. Žalobca v tlačive neuviedol žiaden nehnuteľný majetok, ani pohľadávky nad 750,- eur voči tretím osobám. Uviedol že má záväzok - leasing od spoločnosti Impulz-leasing vo výške 22.434,- eur, ktorého mesačná splátka predstavuje 1.005,45 eura. V ďalších skutočnostiach žalobca uviedol, že jediným konateľom spoločnosti je Štefan Vlček, ktorý je starobný dôchodca vo veku 82 rokov, ktorý má na srdci implantovaný strojček od roku 2003. Tiež tvrdil, že má ďalšie konania na Okresnom súde Žilina, s. zn. 19Cb/221/2012 o zaplatenia 95186,03 eura. Ku

svojej žiadosti žalobca doložil Daňové priznanie k dani z príjmov právnickej osoby za rok 2013, kde uviedol výsledok hospodárenia pred zdanením, zisk vo výške 852,07 eura.

Súd prvého stupňa konštatoval, že na základe podanej žiadosti skúmal majetkové pomery žalobcu, pričom na základe oznámenia Geodetického a kartografického ústavu Bratislava zistil, že nie je vlastníkom nehnuteľnosti. OR PZ, ODI Žilina uviedol, že žalobca je držiteľom osobného motorového vozidla značka BMW 320d xDrive 3L/3D51/5A200, kategórie M1 ktoré je v premávke od 22.03.2013. Z doložených listinných dôkazov jednoznačne nevyplývajú žiadne osobitné pomery účastníka, ktoré by odôvodňovali jeho oslobodenie od platenia súdnych poplatkov v celom rozsahu. Je z nich však zrejmé, že žalobca disponuje hnuiteľným majetkom, a to osobným motorovým vozidlom značka BMW. Taktiež je zrejmé že žalobca má pôžičku vo výške 22.434,- eur, ktorého mesačná splátka predstavuje sumu 1.005,45 eura.

Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti a zákonné ustanovenia, nezistiac žiadne okolnosti osobitého zreteľa, ktoré by odôvodňovali žiadosť žalobcu, a taktiež žalobca vo svojej žiadosti neodôvodnil svoju žiadosť žiadnymi konkrétnymi skutočnosťami, súd prvého stupňa rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti napadnutého uznesenia. Uviedol, že pri rozhodovaní prihliadol na skutočnosť že žalobca je držiteľom motorového vozidla značky BMW, ktoré sa radia vo všeobecnosti k luxusným motorovým vozidlám, ktorých ceny sú značne vyššie ako vozidlá priemernejších značiek. Samotná držba vozidla v spoločnosti žalobcu nie je jediným faktorom na základe ktorého bolo rozhodnuté, nakoľko je logické, že spoločnosť vykonávajúca podnikateľskú činnosť pre svoje potreby používa motorové vozidlo, avšak značka, hodnota a cena - zistená z verejne dostupných internetových zdrojov, vozidiel rovnakej značky a podobnej kategórie odôvodňuje domnienku, že daná spoločnosť môže disponovať prostriedkami na úhradu súdnych poplatkov.

Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie a uviedol, že napadnuté uznesenie napáda v celom rozsahu a považuje ho za nesprávne, pretože v zmysle § 205 ods. 2 písm. a) OSP v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 písm. f) OSP, v zmysle § 205 ods. 2 písm. c) OSP súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, v zmysle § 205 ods. 2 písm. d) OSP súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a v zmysle § 205 ods. 2 písm. f) OSP rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Žalobca vo svojom odvolaní poukázal na ustanovenie § 157 ods. 1 a § 167 ods. 2 OSP a mal za to, že odvolaním napadnuté uznesenie a jeho odôvodnenie neobsahuje všetky náležitosti, ktoré odôvodnenie uznesenia má obsahovať. Založiť odôvodnenie uznesenia na domnienke je, podľa jeho názoru, neprípustné a všetky podstatné skutočnosti musia byť riadne preukázané. Uviedol, že vlastníkom motorového vozidla nie je žalobca, on je len jeho držiteľom. Motorové vozidlo kúpil kúpnu zmluvou zo dňa 08.02.2012 za kúpnu cenu vo výške 43.334,- eur. Časť kúpnej ceny vo výške 22.434,- eur bola hradená prostredníctvom zmluvy o spotrebnom úvere č. LZ13/40100 so spoločnosťou IMPULS LEASING Slovakia s.r.o.. Úver je zabezpečený zabezpečovacím prevodom vlastníckeho práva. Konštatoval, že z uvedeného je tak nepochybné, že vlastníkom predmetného motorového vozidla je veriteľ, spoločnosť IMPULS LEASING Slovakia s.r.o. a on tak nemá faktickú ani právnu možnosť s uvedeným vozidlom nakladať za účelom jeho predaja. Tvrdil, že on je len oprávneným užívateľom veci, za ktoré platí dojednané splátky (mesačne 1.005,45 eura).

Ďalej žalobca uviedol, že aj keby predmetné motorové vozidlo malo hodnotu 15.101,50 eur (výška súdneho poplatku), nie je oprávnený toto vozidlo predať a z výťažku uhradiť súdny poplatok, keďže nie je vlastníkom vozidla. Žiadny iný hnuiteľný ani nehnuteľný majetok žalobca nemá a nie je v jeho možnostiach a schopnostiach zaplatiť súdny poplatok.

Na záver poukázal na to, že pokiaľ by súd trval na úhrade súdneho poplatku vo výške 15.101,50 eura, odoprel by mu tým prístup k spravodlivosti, čo by bolo v rozpore s právom na spravodlivé súdne konanie v zmysle Ústavy SR.

Žalobca žiadal priznať mu oslobodenie od súdnych poplatkov, a to aspoň čiastočné, prípadne mu povoliť zaplatať súdneho poplatku v primeraných mesačných splátkach. Navrhol, aby Krajský súd v Nitre ako odvolací súd v zmysle § 220 OSP zmenil uznesenie Okresného súdu Nitra zo dňa 15.12.2014 č. k.

28Rob 144/20133 a jeho návrhu o oslobodenie od súdnych poplatkov v celom rozsahu vyhovel, prípadne čiastočne vyhovel, prípadne, aby uznesenie v zmysle § 221 ods. 1 OSP zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 10 ods. 1 OSP), preskúmal napadnuté uznesenie ako aj postup súdu prvého stupňa, ktorý mu predchádzal, v medziach podaného odvolania podľa § 212 ods. 1 OSP a po preskúmaní napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je potrebné podľa § 221 ods. 1 písm. h) a f) OSP zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Rozhodol tak, bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že žalobca podaním zo dňa 23.06.2014 žiadal súd o rozhodnutie o oslobodení od súdnych poplatkov v celom rozsahu. K podaniu žalobca priložil Tlačivo pre dokladovanie pomerov účastníka konania, ktorý navrhuje, aby mu bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov (právnická osoba) a Daňové priznanie k dani z príjmov právnickej osoby za rok 2013. Na základe žiadosti súdu prvého stupňa, Okresný úrad Žilina zaslal súdu dňa 22.08.2014 výpis zo živnostenského registra podnikateľského subjektu - žalobcu. Dňa 22.08.2014 na žiadosť Okresného súdu Nitra zaslal Mestský úrad Kysucké Nové Mesto oznámenie, v ktorom uviedol, že v jeho evidenciách nemá žalobca nahlásený prechodný pobyt a v správnych evidenciách Mestského úradu v Kysuckom Novom Meste sa nenachádzajú údaje, ktoré súd potrebuje a ktoré majú význam pre konanie a rozhodnutie súdu. Dňa 25.08.2014 Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Žiline na žiadosť súdu prvého stupňa zaslalo zoznam motorových vozidiel žalobcu, v ktorom bolo v zozname držaných vozidiel s iným vlastníkom uvedené motorové vozidlo značky BMW 320d xDrive. Na základe výzvy Okresného súdu Nitra zaslal súdu dňa 09.09.2014 oznámenie i Daňový úrad Žilina, v ktorom okrem iného uviedol, že k dnešnému dňu voči žalobcovi neeviduje žiadne pohľadávky a spoločnosť nevlastní nehnuteľnosti. Zo strany daňového úradu majetok žalobcu nebol zisťovaný, nebolo vydané záložné právo a ani nie je vedené exekučné konanie. Následne súd prvého stupňa vydal napadnuté uznesenie.

Podľa § 138 ods. 1 OSP, na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

V citovanom ustanovení sú upravené tri podmienky, ktoré musia byť splnené kumulatívne, aby mohol súd účastníka oslobodiť od súdnych poplatkov. Oslobodenie od súdnych poplatkov musia odôvodňovať pomery účastníka, zároveň nesmie ísť o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva a musí o oslobodenie požiadať. Pre posúdenie možnosti priznania takéhoto oslobodenia súd zisťuje osobné, majetkové a zárobkové pomery žiadateľa, prihliada k výške súdneho poplatku, pričom berie do úvahy všetky individuálne okolnosti daného prípadu, aby nedošlo k situácii, že neschopnosťou účastníka konania zaplatiť súdny poplatok dôjde k porušeniu jeho práva v prístupe na súd. Účastník je povinný svoje pomery, ktoré sú rozhodné na posúdenie dôvodnosti jeho žiadosti, preukázať.

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, v návrhu musia byť pomery účastníka dokladované vyplneným tlačivom, ktorého vzor uverejní ministerstvo spravodlivosti na svojom webovom sídle, alebo rozhodnutím o hmotnej núdzi podľa osobitných predpisov.

Pri rozhodovaní o oslobodení od súdnych poplatkov (§ 138 OSP) súd prihliada k celkovým majetkovým pomerom žiadateľa, k výške súdneho poplatku a trov, ktoré si vyžiada dokazovanie, k povahe uplatneného nároku. V prípade fyzických osôb berie do úvahy aj ich pomery sociálne, rodinné, ekonomické, zdravotné a pod. V prípade právnických osôb a fyzických osôb - podnikateľov možno vziať do úvahy aj ich podnikateľské aktivity, stav a štruktúru ich majetku, prípadne platobnú (in)solvenciu. Účastníkovi konania nesmie jeho nepriaznivá majetková situácia znemožňovať uplatňovanie alebo bránenie jeho procesných práv a naplniť svoje právo na právnu pomoc v občianskom súdnom konaní. Celkové zhodnotenie všetkých pomerov účastníka konania sa musí premietnuť do záveru, či účastník je so zreteľom na tieto pomery schopný zaplatiť súdne poplatky a uhrádzať trovy spojené s konaním. Ak to jeho pomery nedovoľujú, prizná mu súd zodpovedajúce oslobodenie od súdnych poplatkov (v plnom rozsahu, v určitej časti alebo len pre časť konania alebo len pre niektoré úkony). Oslobodenie od súdnych poplatkov nemožno priznať, a to ani vtedy, ak by to pomery žiadateľa odôvodňovali, ak by

z jeho strany išlo v konaní o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Osobitne treba uviesť, že žiadajúci účastník konania (pokiaľ chce, aby jeho žiadosti bolo vyhovené) je (procesne) povinný súdu vierohodným spôsobom preukázať všetky svoje pomery rozhodujúce pre posúdenie opodstatnenosti jeho žiadosti.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP, odvolací súd rozhodnutie zruší len ak, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa § 221 ods. 1 písm. h) OSP, odvolací súd rozhodnutie zruší len ak, súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Podľa § 221 ods. 2 OSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, prerušiť konanie, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do právomoci ktorého vec patrí.

Podľa § 226 OSP, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Súd prvého stupňa, ktorému sa vec podľa § 221 ods. 2 OSP vracia na ďalšie konanie, je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 OSP).

V predmetnej veci žalobca návrhom zo dňa 23.06.2014 žiadal súd o rozhodnutie o oslobodení od súdnych poplatkov v celom rozsahu. V odvolaní zo dňa 28.01.2015 žalobca žiadal priznať mu oslobodenie od súdnych poplatkov, a to aspoň čiastočné, prípadne mu povoliť zaplatenie súdneho poplatkov v primeraných mesačných splátkach.

Ustanovenie § 138 ods. 1 OSP umožňuje súdu, aby účastníka oslobodil od súdneho poplatku i len sčasti, tzn. že oslobodenie môže súd priznať aj len pre časť konania, alebo len na určité úkony, alebo len na časť súdneho poplatku (vymedzenú napr. zlomkom, prípadne percentom). Odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil, keď neuviedol, na základe ktorých skutočností dospel k záveru o nepriznaní oslobodenia žalobcu od súdnych poplatkov aspoň sčasti. Odvolací súd preto dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je nezrozumiteľné a nepreskúmateľné, v rozpore so základným právom na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 2 Ústavy SR. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia v dôsledku nedostatku dôvodov alebo jeho nezrozumiteľnosti je vždy dôvodom na zrušenie takéhoto rozhodnutia. Výrok rozhodnutia musí byť dostatočne odôvodnený a dôvody musia byť jasné a presvedčivé. Výrok, ktorý nemá svoj obsah v odôvodnení, nemožno za taký považovať. Nedostatok tohto obsahu sa môže prejavovať v nezrozumiteľnosti a tým aj nepreskúmateľnosti dôvodov, prípadne nedostatku dôvodov, čo nedáva podklad pre výrok. Pritom nie je rozhodujúce, že výrok by bol pri správnom odôvodnení správny. Nedostatok odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces a táto vada zakladá zároveň aj dôvodnosť podaného odvolania v zmysle § 205 ods. 2 písm. a) OSP.

Na základe uvedeného preto súd rozhodol tak, že napadnuté uznesenie z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Pri opätovnom rozhodovaní o oslobodení žalobcu od súdneho poplatku, súd prvého stupňa zváži, či nie sú splnené podmienky na oslobodenie žalobcu od súdneho poplatku aspoň sčasti.

Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.